

Referat fra SRY-møte 1 – 2022

Dato: 25.1.2022
Sted: Teams elektroniske møteplattform
Møteramme: 09.00 – 13.00
Godkjent: 25.3.2022

Til stede:

SRY

Trude Tinnlund, LO
May- Britt Sundal, LO
Per Skau, LO
Espen Lynghaug, NHO (til Kl.10.00)
Aina Helen Bredesen, NHO
Eva Margrethe Kvalvaag, KS
Siri Halsan, KS
Bente Sjøgaard, YS
Tone Beate Engebretsen, KMD
Ingrid Paaske Gulbrandsen, Spekter
Ingunn Bonnet Wetterstad, UDF
Signe Margarete Krüger Birks, EO
Sonja Lovise Berg, Virke
Tone Horne Sollien, KD
Kristin Evensen, KD

Observatører

Anne Hunderi, HKdir
Randi Marie Lokøy Holtungen, NFD

Utdanningsdirektoratet

Karl Gunnar Kristiansen, Udir
Anne Katrine Kaels, Udir

Forfall:

Eirik Brekken, KS
Rebekka Borsch, NHO
Terje Skyvulstad, UDF

1. Behandling av vedtakssak

SRY sak V1-1-22 Godkjenning av innkalling, dagsorden og referat fra SRY møte 2.11.2021

Vedtak

På grunn av møtekollisjoner gjøres følgende endringer på gjennomføring av dagsorden:

- ✓ SRY sak O4-1-22 KD informerer om aktuelle saker behandles som sak 1 i møtet.
- ✓ SRY sak D3-1-22 OECD-prosjekt - VET Facing the future bytter plass på dagsorden med SRY sak O1-1-22 Informasjon om utvikling av modeller for tilskudd til utstyr i yrkesfag

Innkalling og dagsorden og referat fra SRY møte 2.11.2021 godkjent.

1. Orientering og diskusjonssaker

SRY sak O4-1-22 KD informerer om aktuelle saker

Kunnskapsdepartementet informerte om at de i tildelingsbrev til Udir 2022 har gitt oppdrag knyttet til:

- ✓ Utvikling av digitale verktøy for flere læreplaner. Arbeidet bygger på tidligere oppdrag om etablering av lærlingtorg i fag- og yrkesopplæringen.
- ✓ Udir er bedt om å være sekretariat for oppfølging av arbeidet med samfunnskontakten.
- ✓ Udir har fått oppdrag om å utrede mulig endringer i eksamen for praksiskandidater.

Udir har på oppdrag fra KD ukentlig rapportert om utviklingen i antall permitterte lærlinger relatert til koronasituasjonen. Da det de siste ukene har vært få endringer i antall permitterte lærlinger, og Norge går mot en gradvis gjenåpning, vil denne ukentlige publiseringen avsluttes. Udir er allikevel bedt om å følge utviklingen tett.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering

SRY sak D1-1-22 SRYs arbeidsform – Dialog med faglige råd og utdanningsmyndighetene.

I arbeidet med utforming av nye retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet foreslo SRYs oppnevnte representanter at rådet selv gjorde en vurdering på om dagens arbeidsform er den beste, for eksempel i forholdet mellom orienteringssaker, vedtakssaker og samarbeidet mellom SRY og politisk ledelse i KD.

Representantene mener SRY fortsatt har et utviklingspotensial og bør gå i retning av et mer overordnet, politisk og langsiktig samarbeidsorgan hvor partene og myndighetene sammen sikrer en best mulig fagopplæring i tråd med arbeidslivets behov.

Basert på innspillet ble SRYs arbeidsformer diskutert.

SRY er i henhold til opplæringsloven et rådgivende organ som skal - hjelpe departementet med råd og ta initiativ for å fremme fag- og yrkesopplæringa. Organet skal ha representantar for partane i arbeidslivet og for departementet. Departementet fastset samansetjinga av og oppgåvene til organet.¹

SRYs medlemmer mener at rådet de siste årene i all hovedsak har drøftet og gitt råd på overordnede saker til Kunnskapsdepartementet. Her kan nevnes råd i forhold til lærlingklause, koronatiltak, rådgivning og karriereveiledning, avgjørende innflytelse på læreplaner vg3, Fremragende yrkeskompetanse - inkludering og kvalifisering, yrkesopplæringsnemndenes arbeid og organisering, fagbrev som elev, fagprøve for kandidater uten fast bopel i Norge, Fullføringsreformen, opplæringsloven med mer.

Selv om medlemmene er rimelig fornøyde med SRYs arbeidsform, kan det være potensiale til forbedringer. Flere av medlemmene mener SRY kan ha en mer aktiv rolle mot politisk ledelse (PL) i KD. Dette kan f.eks. organiseres med flere møteplasser mellom SRY og PL. Videre kan SRY bli mer synlig både internt i organisasjonene og eksternt.

SRY sluttet seg til forslag om å sette ned en arbeidsgruppe som får i oppdrag å utforme et forslag til strategi for SRY. Flere av SRYs medlemmer minnet om at en strategi for mer dialog og synlighet i SRY, vil kreve mer ressurser fra SRYs medlemmer.

Vedtak

SRY setter ned en arbeidsgruppe som får i oppdrag å utforme et forslag til strategi for SRY. Strategien behandles i SRY møte våren 2022. Arbeidsgruppen består av Aina Helen Bredesen, Ingunn Bonnet Wetterstad, Signe Margarete Krüger Birks og Kristian Ilner.

¹ Sitat opplæringsloven § 12-1

SRY sak D2-1-22 Nasjonalt senter for yrkesfag

Forslag om et nasjonalt senter for yrkesfag tar utgangspunkt i regjeringens initiativ i Hurdalsplattformen. Regjeringen varsler i regjeringsplattformen at det skal opprettes et Nasjonalt senter for yrkesfag. LO og NHO har i brev til Kunnskapsdepartementet tatt initiativ til mulig mandat og arbeidsoppgaver for et nytt nasjonalt senter for yrkesfag. SRY-AU ønsket å starte diskusjonen rundt et nasjonalt senter i SRY, og Kristian Ilner og Aina Helen Bredesen gav en presentasjon av LO/NHO sitt initiativ på møtet.

SRYs medlemmer er positive til initiativet. SRY mener viktige prinsipper for etablering av et nasjonalt senter vil være at partene i arbeidslivet er med å definere hvilke arbeidsoppgaver senteret skal ha og deltar i styringen av senteret. Videre må senterets arbeidsoppgaver prioritere fag- og yrkesopplæring på videregående nivå. En mulig sammenligning i organisering er EUs senter for yrkesopplæring CEDEFOP og BIB.

SRY er positive til å bidra med innspill til arbeidsoppgaver for et nasjonalt senter og er forberedt på å sette ned en arbeidsgruppe for å bidra med innspill til organisering og arbeidsoppgaver til et nasjonalt senter.

Vedtak

SRY er positive til etablering av et nasjonalt senter for yrkesfag og vil gjerne bidra med innspill og organisering og arbeidsoppgaver.

SRY sak O1-1-22 Informasjon om utvikling av modeller for tilskudd til utstyr i yrkesfag

SRY hadde mottatt bekymringsmelding relatert til håndteringen av prosjekt «Modeller for utstyr i VGO og fordeling av midler etter søknad». Spesielt at tildeling av midler er gjort ved loddtrekning, har skapt forundring blant partene i arbeidslivet. Utdanningsdirektoratet var derfor bedt om å redegjøre for saken på møtet.

Utdanningsdirektoratet v/ Karl Skaar gav i tillegg til et omfattende skriftlig saksfremlegg, en muntlig orientering om prosjektet. Skaar forklarte og begrunnet de ulike valgene som er gjort i prosjektet.

SRY konstaterer at innspillene i arbeidsgruppen fra SRYs representanter ikke er tatt hensyn til. Ut fra arbeidsgruppa innspill er det tydelig at modellen avviker sterkt i forhold til representantenes innspill. Representantene var sterkt uenig i loddtrekning som forskningsmetode og mener midlene byrde vært benyttet for å bedre utstyrssituasjonen i skolen.

Vedtak

SRY tar informasjonen til orientering. Det anbefales at det gjøres en evaluering av prosjektet.

SRY sak D3-1-22 OECD-prosjekt - VET Facing the future

Udir har meldt interesse for deltagelse i prosjektet gjennom arbeidet i Group of national experts on VET (GNE VET). KD har sluttet seg til vurderingen om at prosjektet har aktuelle berøringspunkter til norsk fagopplæring, til oppfølging av Meld.st.21 (2020-21) Fullføringsreformen, og til oppfølging av mål i Osnabrück-erklæringen. Målet for prosjektet VET Facing the future er å understøtte OECD-land i arbeidet med å gjøre fag- og yrkesopplæring mer tilpasningsdyktig og framtidsrettet og å gi kunnskapsgrunnlag for en mer relevant, fleksibel og innovativ fag- og yrkesopplæring som møter behov i arbeidslivet.

Studien har fire hovedtemaer. Udir har særlig meldt interesse for å delta i, og finansiere studier på fire deltemaer under tre av hovedtemaene;

- ✓ Vurdering av partssamarbeid og hvordan arbeidslivets parter er involvert i fag- og yrkesopplæring
- ✓ Fag- og yrkesopplæring for det «grønne skifte»
- ✓ Fag- og yrkesopplæring mer tilgjengelig for voksne
- ✓ Best mulig utnyttelse av digital teknologi i fag- og yrkesopplæring

Det foreslås en referansegruppe med deltakere fra SRY og HK-dir, med 2-3 møter gjennom året. Det lages en framdriftsplan for datainnhenting og en formidlingsplan for bruk av funn og resultater underveis og når endelig rapport er klar.

SRY er positive til å delta i en referansegruppe for prosjektet, men mener deltagelsen burde vært forelagt SRY tidligere slik at det var mulig å spille inn forslag til temaer. Udir mener at selv om hovedtemaer og deltemaer nå er valgt, vil det fortsatt være mulig å påvirke innholdet. Udir foreslår å invitere OECD til et møte der SRY deltar for å utdype retningen for prosjektet.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

SRY sak O2-1-22 Orientering om status for forsøk med modulstrukturert opplæring

Modulforsøket (MFY) er forankret i Meld. St. 16 (2015-16) «Fra utenforskap til ny sjanse. Samordnet innsats for voksnes læring». Forsøkene ble begrunnet i regjeringens ambisjon om å utvikle et kunnskapssamfunn der voksne som ikke har varig tilknytning til arbeidslivet får tilgang til opplæring som gir kompetanse som arbeidslivet har behov for. Voksne med svak kompetanse skal kunne få nødvendige, fleksible og tilpassede tilbud om opplæring som kan føre dem nærmere arbeid. Opplæringstilbudet skal i størst mulig grad være arbeidsrettet og kunne kombineres med arbeid. SRY har vært involvert i utviklingen av forsøket (MFY) og deltok blant annet i utvikling og konkretisering av rammer og prinsipper for oppdraget, inkludert utvikling av forsøkslæreplanene i MFY.

MFY består i dag av 13 lærefag hvor det er utviklet modulstrukturerte forsøkslæreplaner. Lærefagene er: salgsfaget, logistikkfaget, gjenvinningsfaget, kokkfaget, institusjonskokkfaget, produksjonsteknikkfaget, fiske og fangst, renholdsoperatørfaget, helsearbeiderfaget, betongfaget, malerfaget, rørleggerfaget og trevarefaget. Læreplanene består av fire til sju moduler. MFY prøves ut i fem forsøksfylker hvor fylkeskommunene samarbeider om opplæringen med fylkeskommunale opplæringssteder og bedrifter. Forsøksfylkene er: Nordland, Trøndelag, Innlandet, Oslo og Agder.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse henter inn tall på deltakerutvikling to ganger i året og ved siste offisielle telling 31. juli 2021 fikk de blant annet disse tallene fra forsøksfylkene:

Antall deltakere i MFY pr 31. juli 2021	327
Antall gjennomførte fagprøver – akkumulert i forsøksperioden frem til telledato.	93
Antall beståtte fagprøver – akkumulert i forsøksperioden, frem til telledato.	91
Antall plasser tilgjengelig ute i forsøksfylkene	459

Deltakerrapporteringen viser at det er deltakere i opplæring innenfor alle fag i forsøket, men med varierende deltakerantall. Helsearbeiderfaget er pr i dag det største faget målt i antall deltakere med 166 deltakere sommeren 2021.

SRY konstaterer at prosjektet har hatt en positiv utvikling med 327 deltagere i prosjektet pr 31.7.2021. I det videre arbeidet med fullføringsreformen er det viktig at modulstrukturert opplæring for voksne finner sin plass og blir et supplement til andre tilbud for voksne i fag- og yrkesopplæringen (praksiskandidatordningen, fagbrev på jobb).

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

SRY sak O3-1-22 Webinar 3 - Fremragende yrkeskompetanse

Utdanningsdirektoratet har i samråd med SRYs ledelse planlagt Webinar 3 som tar opp utfordringer knyttet til SRYs rapport om fremragende yrkeskompetanse, inkludering og kvalifisering. Webinaret gjennomføres 1.2.2022. Direktoratet vil gi en kort orientering om programmet og oppfordre SRYs medlemmer til å delta på Webinaret.

Under behandling av saken informerte SRYs leder om CEDEFOP nå utvikler metodikk for analyse om nasjonale veivalg og mulige konsekvenser på bakgrunn av forskningen som er gjort i Cedefop. Cedefop kan nå tilby nasjonale webinarer der hensikten er å fasilitere ulike scenarier i utviklingen av det enkelte lands fagopplæring. Webinaret tar utgangspunkt i detaljerte studier av yrkesutdanningenes utvikling de siste 25-30 årene, og tydeliggjøre utfordringer så vel som muligheter innenfor fag yrkesutdanningssektoren.

Vedtak

SRY tar informasjonen om webinar 3 til orientering. SRY er positive til å undersøke muligheten for et nasjonalt webinar i regi av Cedefop. Sekretariatet følger opp med Cedefop.

SRY sak D4-1-22 Fellesmøte SRY/ FR

Retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet omtaler samarbeidet mellom faglige råd og SRY (punkt 4.3)

De faglige rådene og SRY skal samarbeide og orientere hverandre om pågående arbeid. SRY skal innhente kunnskap fra de faglige rådene ved behov. Det avholdes fellesmøter mellom SRY og tre representanter fra hvert av de faglige rådene etter behov. Minst én gang i året skal SRY invitere de faglige rådene til et møte for å drøfte overordnede problemstillinger og saker som har betydning for flere faglige råd. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd. Referatene fra SRY-møtene skal gjøre tilgjengelige for de faglige rådene.

Sekretariatet ønsket innspill til overordnede temaer og tidspunkt for årlig møte mellom SRY og de faglige rådene.

SRY mener det årlige møte mellom SRY og de faglige rådene bør gjennomføres fysisk. Aktuelle temaer for møtet kan være fullføringsreformen, landslinjeordningen, utstyrssituasjonen og gratisprinsippet i skole, regionale kompetansesenter og nasjonalt senter for yrkesfag.

Vedtak

Sekretariatet følger opp videre planlegging av møtet.

Eventuelt

- ✓ **Nytt tidspunkt for møte med Kunnskapsministeren**
Det planlagte julemøte mellom SRY og de faglige rådenes arbeidsutvalg i desember 2021 ble utsatt på grunn av koronasituasjonen. SRY foreslår at det gjennomføres ett påske møte med Kunnskapsministeren. Sekretariatet henvender seg til KD med en forespørsel.
- ✓ **Etterlysning av svar på henvendelser fra Kunnskapsdepartementet**
SRY etterlyser svar fra Kunnskapsdepartementet på henvendelser som gjelder
 - Spørsmål om endring i forskrift til opplæringsloven § 3-53 (tidligere 3-57) der fjerning av begrepet «grunngeving» har fått en utilsiktet virkning. Sekretariatet har flere ganger etterlyst en tilbakemelding, og det forventes en snarlig tilbakemelding i saken.
 - Fag- og svenneprøve for praksiskandidater uten fast bopel i Norge. Saken er tidligere oversendt departementet og SRY forventer en snarlig tilbakemelding i saken.

✓ **Varsel om sak til SRY møte 2-2022**

Det er bred enighet i samfunnet om at skoler og bedrifter må samarbeide for å sikre en god overgang for yrkesfagelever til arbeidslivet. Faget yrkesfaglig fordypning er svært viktig for praktisk opplæring og kontakt mellom elev og arbeidsliv. Faget genererer også mange læreplasser fordi elev og virksomhet blir bedre kjent og danner relasjoner som ofte resulterer i lærekontrakt.

Dahlske videregående skole i Grimstad har utviklet en modell for hvordan man kan jobbe med elever utplassert i YFF, med fagbrev som mål. SRY ønsker å invitere skolen til å presentere modellen.